

Týdenní souhrn důležitých událostí týkající se vnitřní a zahraniční politiky Turecka 9.7. -16. 7. 2018

15. červenec 2016 nebude zapomenut

Prezident Erdoğan vystoupil na ceremoniálu ku příležitosti druhého výročí neúspěšného pokusu o státní převrat za účasti veteránů a rodin obětí.

Turecká hlava státu promluvila k hostům ceremonie uspořádané v prezidentském komplexu v Ankaře uspořádané na památku Dne demokracie a národní soudržnosti připadajícího na 15. červenec.

„Nedovolíme aby byl 15. červenec zapomenut a ani mi nezapomeneme, přínos úsilí, které turecký národ vyvinul pro zachování naší budoucnosti a nezávislosti bude časem doceněn.“
Prezident také vyzdvihl odvahu turecké veřejnosti, která po jeho výzvě pomohla pokusu o převrat odolat.

(Yeni Şafak z 15. 7. 2018)

Balíček dekretů představil rozsáhlé institucionální reformy

Recep Tayyip Erdoğan v pondělí 9. července složil prezidentskou přísahu, která mu v rámci nového systému otevřela dveře k vydávání dekretů o exekutivních otázkách a jmenování/odvolání státních zaměstnanců.

V neděli bylo vydáno sedm prezidentských dekretů reformujících klíčové politické, armádní a další instituce v procesu transformace na nový prezidentský systém, který má podle Erdoğanova oživit ekonomický růst a zajistit bezpečnost. Mezi poslední změny patří například převedení Generálního štábu pod ministra obrany Hulusi Akara, který je také stávajícím náčelníkem Generálního štábu.

(Yeni Şafak z 15. 7. 2018)

NATO monitoruje balistické střely ohrožující Turecko

Summit NATO, který byl v Bruselu zahájen za účasti 29 hlav členských států, se mimo jiné zaměřil na otázku hrozby balistických střel směřujících ze Sýrie do Turecka, které se v průběhu posledních čtyř let již třikrát stalo terčem útoku.

NATO slíbilo, že poskytne souhrn opatření, které pomohou zajistit bezpečnost jak Turecka, tak celého společenství.

(Turkiye news z 12. 7. 2018)

Konec nouzového stavu

Nouzový stav, který byl vyhlášen 20. 7. 2016 v reakci na nůspěšný pokus o státní převrat již nebude znovu prodloužen. Ministr spravedlnosti Abdülhamit Gül prohlásil, že přestože bude trvání nouzového stavu ukončeno, boj proti terorismu bude pokračovat prostřednictvím protiteroristických zákonů a Turecko bude i nadále vyvíjet nátlak na skupinu Fethullaha Gülena. Nouzový stav byl prodloužen již sedmkrát a jeho platnost končí 19. 7. v ranních hodinách.

(Daily Sabah z 16. 7. 2018)

Institucionální změny versus článek 104 ústavy

V novém, prezidentském systému vlády, kde Erdoğan jakožto prezident republiky ztělesňuje exekutivu a má pravomoc vydávat dekrety se silou zákona, vyvstává otázka na jakém ústavním základě tak ve skutečnosti činí.

Tímto základem je právě článek 104 turecké ústavy, který stanoví meze, ve kterých se prezidentské dekrety musí pohybovat. Na základě současného znění ústavy prezident nemá pravomoc vydávat dekrety v následujících třech oblastech: základní lidská práva, osobní politická práva a povinnosti a dále otázky, které mají být podle ústavy upraveny zákonem a nebo takové, o kterých to zákon výslovně stanoví. Navíc pokud jsou některé otázky upraveny současně zákonem a dekretem, jsou to právě ustanovení zákona, které se použijí.

Pokud se zaměříme na prezidentský dekret číslo jedna, který byl 12. 7. publikován v oficiálním Gazette, neboli turecké sbírce zákonů, není však jasné, o který článek ústavy se opírá. Tento dekret se týká ministerstev a dalších úřadů státní správy, které však mají být upraveny pouze zákonem, což vytváří přímý rozpor s článkem 104 turecké ústavy.

(Cumhuriyet z 15. 7. 2018)

<https://www.yenisafak.com/en/news/we-will-not-allow-july-15-to-be-forgotten-nor-will-we-forget-erdogan-3436450>

<https://www.yenisafak.com/en/news/turkey-issues-presidential-decrees-reshaping-institutions-3436423>

<http://www.turkiyenewspaper.com/world/11301.aspx>

<https://www.dailysabah.com/politics/2018/07/16/emergency-rule-to-end-in-a-few-days-justice-minister-confirms>

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/english/1026969/Pretending_Article_104_does_not_exist.html